

The article results revealed the possibility of television as a media resource of social research and can be applied in the development and implementation of national programs in the field of culture's ether.

Transformation of social problems in the ukrainian mass media space has its purely national colors. Highlighting the real problems becomes very specific. The screens we watch are the coverage of only the household perspective. A real, serious questions show allegedly due to a distorting mirror.

Key words: social issues, national channels, information.

1. Vartanova E. L. Ot cheloveka sotsialnogo – k cheloveku mediynomu / E. L. Vartanova // Ot knigi do Interneta: desyat let spustya. – 2009. – № 3. – 200 p.
2. Delovoy forum Rossyyskykh SMY «Kachestvennaya pressa Rossyy u perspektivy ee razvitya» [E. resource]. – Rezhym dostupu do statti : <http://pressachel.ru/news/new69.html>
3. Prohorov E. P. Teoriya zhurnalistiki / E. P. Prohorov. – M. : Aspekt Pres, 2003. – 368 p.
4. Rizun V. V. Masy / V. V. Rizun. – K. : VPTs «Kyyivs'kyy universytet», 2003. – 118 p.
5. Chernega O. P. Tipologicheskie osobennosti sotsialnoy zhurnalistiki / Oleh Chernega [E. resource]. – Rezhym dostupu do statti : <http://www.infohome-altai.ru/node/436>
6. Yurovskiy A. Ya. Istoriya zhurnalistiki v Rossii / A. Ya. Yurovskiy // Televizionnaya zhurnalistika. – M. : Vysshaya shkola, 2002. – 368 p.
7. Yasaveev I. G. Sotsialnye problemy: konstruksionistskoe prochtenie: hrestomatiya / I. G. Yasaveev. – Kazan : Izd-vo Kazan. un-ta, 2007. – 275 p.

УДК 007 : 304 : 659.3

ТИП КУЛЬТУРНОГО ГЕРОЯ У ДЗЕРКАЛІ ВІТЧИЗНЯНИХ ЗМІ

ЄВТУШЕНКО Олена,

аспірант,

Сумський державний університет, вул. Римського-Корсакова, 2, Суми, 40007, Україна, e-mail: olenayevtushenko@gmail.com

У статті проаналізовано, як проявляється класичний тип культурного героя у вітчизняному друкованому медіадискурсі. Під культурним героєм розуміють реальну людину високих моральних якостей, людине глибоко шановане, яку визнають лідером. У масових виданнях тип майже не розкритий: у «Комсомольській правді в Україні» виявити культурних героїв можна, лише маючи знання про їх попередній життєвий шлях, а «Факти й коментарі» показують їх відірвано від сучасності й тим самим часто позбавляють змоги слугувати прикладом для наслідування. У якісних виданнях «День» та «Дзеркало тижня» досліджуваний тип представлений ширше в хронологічному й тематичному планах.

Ключові слова: герой, культурний герой, типологічні особливості, масові видання, якісні видання, медіадискурс.

Вступ. Альтруїзм, служіння людям – одна з провідних ознак героїв. Чи не найкраще ці риси проявляються в образі культурного героя, який є класичним зразком звитяги ще від доби Давньої Греції. Звичайно, благородні риси героїв із часом не втрачають своєї актуальності, однак самі образи – носії цих рис можуть значно трансформуватися залежно від, наприклад, соціальних запитів, економічної, політичної ситуації в суспільстві. На ці зміни найшвидше здатен реагувати медіадискурс, оскільки ЗМІ є трансляторами «сучасної історії», відбивають актуальну соціальну дійсність.

© Євтушенко О., 2015

Феномен героїзму розкривається в багатьох наукових розвідках. Так, генезу феномену досліджували Р. Ламонт, Дж. Кемпбелл, Л. Стефанович, особливості, риси героїчних постатей – Л. Данчук, І. Суравньова, Е. Яввікреме та П. ді Стефано, типологічні особливості героїв – Т. Карлейль, Д. Бурстін, В. Плахов, П. Сапронов, Л. Стрейт. Однак попри те, що тема героїки досліджена досить комплексно, розвідок щодо функціонування героїчних образів, ролі медіа в конструюванні героїв обмаль (можемо згадати роботи Д. Бурстіна, А. Бріггса, С. Друкер, О. Клапп, Л. Стрейта).

Мета розвідки – простежити особливості прояву одного з типів героїв – культурного героя – в українському друкованому медіадискурсі.

У роботі використаний аналітичний, типологічний та контент-аналітичний методи. Емпіричне дослідження виконане методом суцільної вибірки із матеріалів видань «День», «Дзеркало тижня», «Факти й коментарі» та «Комсомольська правда в Україні» за повний 2012 рік (загалом 583 номери).

Результати й обговорення. Одна з головних проблем, яку намагаються вирішити дослідники героїзму, – мета й мотиви такої поведінки. Часто саме від них залежить, чи можна називати людину героєм, до якого із типів слід віднести того чи іншого героя. Як свідчать дослідження в галузі позитивної психології, важливими мотивами героїчної поведінки є необхідність турботи про інших, співпереживання та внутрішня потреба бути чесним із собою [7, с. 169].

Зауважують, що «героїзм можна розглядати як високоморальну поведінку», й американські психологи [6, с. 313]. При цьому явище героїзму вони пояснюють як зумовлене прагненням до пошуку сенсацій, альтруїзмом, відчуттям громадянського обов'язку та відвагою, які є бажаними, однак нон-адаптивними рисами відповідно до теорії Дарвіна [6, с. 313].

Схожі висновки щодо природи героїзму робить і російський науковець М. Кіщенко, який відзначає, що витоки героїзму полягають у «вірності громадянському обов'язку» [2]. Таким чином, науковець протиставляє героїзм індивідуалізму, бо «героїчний подвиг передбачає звернення видатних за своїм суспільним і історичним значенням учинків в інтересах народу, суспільства й усього людства» [2]. Можемо сказати, що до героїчного вчинку людину спонукає моральна відповідальність, внутрішня потреба боротися не стільки за власні інтереси, скільки за благо іншого.

Український дослідник Л. Данчук прямо вказує на взаємозв'язок категорії героїчного з категорією моралі й теж наголошує на соціальній природі героїзму: «... питання про те, яку людину ми хочемо подарувати майбутньому, є визначним у проблемі героїчного, оскільки здатність до героїчного вчинку починається з розвитку моральних якостей» [1, с. 25].

Російський філософ І. Суравньова здатність образу героя бути стимулом і орієнтиром називає «мотиваційною продуктивністю феномену героїзму» [4, с. 12], тобто герой слугує прикладом для мас, допомагаючи їм побачити нові шляхи розвитку. Таким чином, героїчна постать є каталізатором суспільного прогресу.

Найповніше моральні якості героїв розкриваються в образі культурного героя, оскільки саме цей тип характеризується як категорія моральної відповідальності, мета життя культурного героя – створення матеріального чи нематеріального блага для інших, просвіта людей, удосконалення світу.

Поняття про культурного героя сягає архаїки, міфічної свідомості. У міфічних сказаннях культурний герой – персонаж, дії якого спрямовані на створення чи добування для людей різних культурних цінностей на зразок вогню, засобів праці; культурні герої навчають обробітку землі, мисливству, мистецтвам, вводять соціальні та релігійні установки [5]. У цьому значенні класичним культурним героєм можна вважати Прометея, який здобув для людей вогонь. Пізніші приклади культурних героїв у слов'ян – богатирі, які перемагають чудовиськ, демонічні сили природи (наприклад, Ілля Муромець чи Добриня).

Сьогодні під поняттям культурного героя розуміють реальну людину високих моральних якостей, довкола якої формується своєрідний культ, інакше кажучи, це людина, яку глибоко шанують, визнають лідером. Основне завдання й мета таких людей – надихати простих людей на моральні вчинки, наснажувати творчою енергією, слугувати прикладом того, що ідеал – не недосяжна мета, він цілком досяжний для простої людини, яка докладає величезних зусиль [3]. На світовому рівні до культурних героїв можна віднести матір Терезу чи Бертрана Рассела, на рівні ж української культурної традиції до них належать постаті на зразок Тараса Шевченка, дисидентів тощо.

Для виявлення типологічних особливостей героїчних образів на сторінках загальноукраїнської преси нами проаналізовано 240 випусків щоденної газети «День» за повний 2012 рік, 242 випуски – щоденної газети «Факти й коментарі» (далі – ФК), 49 – тижневика «Дзеркало тижня» (далі – ДТ) та 52 – тижневика «Комсомольська правда в Україні» (далі – КП). Загалом переглянуто 583 номери зазначених видань та відібрано 534 матеріали, у яких ідеться про героїв (209 – у «Дні», 243 – у «Фактах і коментарях», 44 – у «Дзеркалі тижня», 38 – у «Комсомольській правді в Україні»).

Аналізований тип культурного героя в медіадискурсі найчисленніший (29,2 %, або 156 одиниць), однак переважно – завдяки великій кількості відповідних матеріалів у газеті «День» (125, або 80,1% з усіх публікацій щодо цього типу героїв). У масових виданнях «Комсомольська правда в Україні» та «Факти і коментарі» виявлено лише 4 і 13 матеріалів відповідно, що стосуються культурних героїв. Для першого видання це складає 10,5%, а для другого – 5,3% від загальної кількості публікацій про героїв.

У «Комсомолці» до культурних героїв можемо віднести Володимира Висоцького (Высоцкий пел прослушке КГБ по телефону. – КП. – 2012. – № 17/4. – 27 января – 2 февраля. – С. 14), Євгена Євтушенка (Евгений Евтушенко: «Я стукнул кулаком, возражая Хрущеву, и он медленно мне заплотировал». – КП. – 2012. – № 156/29. – 20-26 липня. – С. 34-35), Богдана Ступку (Роман Виктюк: «Не понимаю, почему Ступку не похоронили во Львове». – КП. – 2012. – № 162/30. – 27 липня – 2 серпня. – С. 1, 34), Бориса Возницького (Париж открыл для себя украинского Микеланджело. – КП. – № 262/47. – 23-29 листопада. – С. 5).

Перелічені особи цілком відповідають поняттю культурного героя, оскільки мають високі професійні здобутки, можуть слугувати моральними авторитетами, є досить відомими й шанованими, але ідентифікувати їх як культурних героїв у «Комсомольській правді» можна переважно маючи попередні знання, у матеріалах видання героїчні риси цих постатей майже не простежуються.

Зазначимо, у «Комсомольській правді» культурними героями виступають українці й росіяни зі спільним означенням «наші», без розрізнення національності, укавівок на національну специфіку.

Ширше коло культурних героїв представлене на сторінках «Фактів і коментарів». Серед них не лише особи сучасності чи зовсім недавнього минулого (як у «Комсомолці»), а й моральні авторитети та культурні діячі минулого – від Григорія Сковороди (Для студентов у Григория Сковороды была дюжина градаций оценки знаний – от «весьма туп» до «весьма остр». – ФіК. – 2012. – № 223. – 4 грудня. – С. 11) і Миколи Гоголя (Евген Сверстюк: «Для официальных кругов Гоголь был если не врагом, то уж точно диссидентом». – ФіК. – 2012. – № 55. – 28 березня. – С. 12) до Андрія Малишка («Узнав, что сын сочиняет стихи, отец Андрея Малышко порвал его тетради». – ФіК. – 2012. – № 219. – 14 листопада. – С. 12) і В'ячеслава Чорновола (Тарас Чорновил: «Незадолго до гибели отец сказал: „Палачи из КГБ в лагерях надо мной так не издевались, как некоторые мои соратники“». – ФіК. – 2012. – № 237. – 22 грудня. – С. 5). Цих постатей видання щоправда згадує лише з нагоди ювілеїв, але їхні «героїчні» риси в публікаціях розкриті набагато більше, ніж у матеріалах про

героїв «Комсомольської правди в Україні», «Факти й коментарі» зазвичай подають життєві історії, історії внутрішньої боротьби чи боротьби з ворогом, що дозволяє по-вніше розкрити характер і мотиви вчинків героїчних постатей.

Цей тип героїв у «Фактах і коментарях» – винятково українці або постаті, які знаходяться на межі культур, наприклад, Микола Гоголь. Але при цьому видання вказує на національні риси. Показово, що про Гоголя газеті розповідає відомий го-голезнавець, український дисидент, філософ Євген Сверстюк, якого теж можна віднести до когорти культурних героїв, причому з явно вираженою національною українською позицією.

Спільними особами, про яких згадує і «Комсомольська правда», і «Факти й коментарі», є Борис Возницький і Богдан Ступка. Саме ці герої виступають тими поста-тями, які поєднують популярні й інтелектуальні видання, адже крім двох згада-них вище масових газет про директора львівської галереї мистецтв, який відкрив світові геніального скульптора Йогана Пінзеля й геніального актора, багато писали також якісні «День» і «Дзеркало тижня» (наприклад: Борис Возницький, дорога до вічності. – ДТ. – 2012. – № 19. – 26 травня. – С. 12; Лариса Возницька: «За 30 років мій батько не мав жодної відпустки. – ДТ. – 2012. – № 27. – 11 серпня. – С. 13; Та-ких більше не буде. – День. – 2012. – № 87. – 24 травня. – С. 1; Володар кам'яного персня. – День. – 2012. – № 233. – 20 грудня. – С. 1, 9; Пішов Ступка. Прийшла по-рожнеча. – ДТ. – 2012. – № 25. – 28 липня. – С. 13; Космічний актор. – День. – 2012. – № 15. – 31 січня. – С. 1, 8; Епоха під назвою «Богдан Ступка». – День. – 2012. – № 127. – 24 липня. – С. 1, 10, 11).

Слід відзначити, що культурні герої якісних газет – помітно «важчі» (згадуючи heavy figures У. Онга), це не герої, які балансують на межі з поп-культурою (як у «Комсомольській правді в Україні»). «День» і «Дзеркало тижня» говорять не лише про діячів культури, але й про сановників, науковців, дисидентів.

До прикладу, серед культурних героїв у «Дзеркалі тижня» – британець Джеймс Мейс, науковець, який присвятив значну частину життя розвідкам про Голодомор 1932–1933 років (Велич і трагедія Джеймса Мейса. – ДТ. – 2012. – № 6. – 18 лютого. – С. 11), французький політик, борець із комуністичною системою Ален Безансон (Ален Безансон: Людина, яка не захотіла бути частиною імперії брехні. – ДТ. – 2012. – № 18. – 19 травня. – С. 15), а також українські культурні герої – науковець, засно-вник вчення про ноосферу Володимир Вернадський («Ему дано величьем обладать»). – ДТ. – 2012. – № 21. – 9 червня. – С. 1, 13), патріарх Української греко-католицької церкви, який відбув 18 років у радянських таборах, Йосип Сліпий (Трагедія і триумф патріарха. – ДТ. – 2012. – № 8. – 3 березня. – С. 11), театральний режисер, представ-ник «Розстріляного Відродження» Лесь Курбас (Курбас і Кремлівський театр» на Соловках. – ДТ. – 2012. – № 7. – 25 лютого. – С. 11).

«День» протягом 2012 року позиціонував як культурних героїв ще ширше коло осіб. Як і в «Дзеркалі тижня», у «Дні» знаходимо приклади культурних героїв – іно-земців («Я хочу дізнатися більше про цю людину...». – День. – 2012. – № 32. – 23 лю-того. – С. 2, матеріал про Джеймса Мейса; «Коли діждемося Вашингтона?..». – День. – 2012. – № 32. – 23 лютого. – С. 1, 4, матеріал про першого президента США; Біогра-фія дисидента. – День. – 2012. – № 95. – 6 червня. – С. 11, матеріал про президента Чехословаччини Вацлава Гавела; Велич національного обов'язку. – День. – 2012. – № 125-126. – 20 21 липня. – С. 9, матеріал про першого прем'єра відновленої Польської держави Юзефа Пілсудського), а також культурних героїв – представників кримсько-татарського народу («Світ Бекира Чобан-заде». – День. – 2012. – № 120-121. – 13-14 липня. – С. 10, матеріал про поета, тюрколога, репресованого 1937 року).

Основний же пласт культурних героїв «Дня» – вітчизняні поети (Іван Франко, Тарас Шевченко, Ліна Костенко), мислителі (Григорій Сковорода), науковці (Борис Возницький), державні діячі (Петро Дорошенко, Іван Мазепа, В'ячеслав Чорновіл),

дисиденти (Олекса Гірник, який вчинив самоспалення на знак протесту проти радянської систем, Петро Григоренко, який зазнав моральних і фізичних знущань за боротьбу з комуністичним режимом, Євген Грицяк, лідер повстання в Норильських концтаборах), церковні діячі (митрополит Андрей Шептицький, патріарх Йосип Сліпий, митрополит Іларіон (Іван Огієнко), кардинал Любомир Гузар) і ще десятки різних постатей фактично будь-якого історичного періоду.

Цілу інформаційну кампанію видання у 2012 році присвятило в'язням, розстріляним у 1937 році в урочищі Сандармох. Матеріали «Дня» присвячені як загальним спробам осмислення трагедії (наприклад: Якою була б цивілізація, якщо б не Сандармох. – День. – 2012. – № 18-19. – 3-4 лютого. – С. 10-11), так і окремим постатям – жертвам розстрілів. Серед останніх видання найчастіше згадувало режисера Леся Курбаса, який у публікаціях постає засновником модерного українського театру, постаттю цілком сучасною й заслужено шанованою, міцно вписаною в актуальний інформаційний простір, адже видання оповідає не лише про долю митця (Леся Курбас як завтра. – День. – 2012. – № 23-24. – 10-11 лютого. – С. 14), а й про ушанування його пам'яті зараз (Трагічна і приголомшлива амплітуда долі Арлекіна. – День. – 2012. – № 33-34. – 24 25 лютого. – С. 14, про сучасний стан і будні садиби-музею режисера; Спадкоємці Леся Курбаса. – День. – 2012. – № 65. – 12 квітня. – С. 7, про конференцію пам'яті митця; У Києві відкрито меморіальну дошку Лесю Курбасу. – День. – 2012. – № 36. – С. 2).

Представники «Розстріляного Відродження» у виданні постають яскравим зразком саме цього типу героїзму, оскільки їхні вчинки обумовлені прагненням до розвитку української культури, просвіти народу, відстоювання національної самостійності навіть ціною власної свободи чи життя.

Загалом же, культурного героя «Дня» складно вкласти в певні хронологічні чи тематичні рамки. Видання подає цілий спектр постатей із українського минулого й сьогодення, які представляють різні сфери діяльності – від театру й літератури до церкви й науки. Як і «Дзеркало тижня», «День» залучає до героїчного дискурсу й постаті іноземців (Джеймса Мейса, Вацлава Гавела тощо), які могли б стати зразками для українського народу (у цьому помітна різниця із масовими виданнями, які обмежують коло культурних героїв лише українцями або особистостями – вихідцями з радянської культури).

Висновки. Феномен культурного героя сягає ще Давньої Греції, однак до сьогодні не втрачає своєї актуальності й значущості. На прикладі культурних героїв можна якнайкраще простежити, як проявляється одна з головних героїчних рис – альтруїзм, прагнення зробити щось для й заради інших, адже саме ця риса є домінантою культурного героя.

В українському медіадискурсі культурний герой – переважаючий тип (завдяки зверненню до нього якісних видань). У масових виданнях цей тип розкритий досить скуппо, наприклад, у «Комсомольській правді в Україні» виявити культурних героїв можна, лише маючи знання про їх попередній життєвий шлях, тоді як саме видання про характерні вчинки цих особистостей переважно не згадує. «Факти й коментарі» ж хоч і звертаються до героїчних образів частіше й подають їхні життєві історії, роблять це лише з нагоди ювілеїв, таким чином ізолюючи культурних героїв у їхньому замкненому часо-просторі, показуючи їх відірвано від сучасності. Таким чином, видання позбавляє культурних героїв однієї з їхніх головних рис – здатності бути рольовою моделлю, слугувати зразком (оскільки вони постають часто досить несучасними).

У якісних виданнях культурні герої представлені ширше в хронологічному й тематичному плані. У «Дні» маємо фактично єдиний приклад повноцінного розкриття образу, де культурними героями постають представники української інтелігенції, розстріляної в Сандармосі.

Нами окреслено особливості висвітлення лише одного з типів героїзму у вітчизняних друкованих ЗМІ. Перспективним видається подальше вивчення медійних способів та засобів формування образу культурного героя та інших типів героїзму.

1. Данчук Л. І. Героїка на українській сцени : моногр. / Данчук Л. І. – К. : ДАККІМ, 1999. – 186 с.
2. Киященко Н. И. Героическое как категория эстетики / Киященко Н. И. // Киященко Н. И. Эстетика. Общий курс : План-программа и методические материалы. – М., 2002. – 128 с.
3. Кравченко А. И. Культурология : словарь [Електронний ресурс] / Кравченко А. И. – М. : Академический проект, 2000. – С. 301. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.countries.ru/library/terms/culthero.htm>. – Дата доступу: 28.08.2014.
4. Суравнёва И. М. Героизм как социальный феномен : Автореф. дисс. ... 09.00.11 канд. филос. наук / Суравнева Ирина Михайловна. – Тверь, 2006. – 17 с.
5. Черепанова С. О. Філософія родознавства : навч. посібн. [Електронний ресурс] / Світлана Черепанова. – К. : Знання. – 2008. – 460 с. – Режим доступу до ресурсу: http://pidruchniki.com/1584072020085/kulturologiya/filosofiya_rodoznavstva. – Дата доступу: 28.08.2014.
6. Harvey J. How do we perceive heroes? / Joan Harvey, George Erdos, Lisa Turnbull // Journal of Risk Research. – Vol. 12, Nos. 3–4, April–June 2009. – P. 313–327.
7. Jayawickreme E. How Can We Study Heroism? Integrating Persons, Situations and Communities / Eranda Jayawickreme, Paul Di Stefano // Political Psychology. – Vol. 33, No. 1. – 2012. – P. 165–178.

УДК 007 : 304 : 659.3

Тип культурного героя в зеркале отечественных СМИ

Евтушенко Елена, аспирант

В статье проанализировано, как проявляется классический тип культурного героя в отечественном печатном медиадискурсе. Под культурным героем понимают реального человека высочайших моральных качеств, которого глубоко уважают, признают лидером. В массовых изданиях тип практически не раскрыт: в «Комсомольской правде в Украине» выявить культурных героев можно, только имея знания об их предыдущем жизненном опыте, а «Факты и комментарии» показывают их оторвано от современности и тем самым часто лишают возможности служить примером для подражания. В качественных изданиях «День» и «Зеркало недели» исследуемый тип представлен шире в хронологическом и тематическом планах.

Ключевые слова: герой, культурный герой, типологические особенности, массовые издания, качественные издания, медиадискурс.

Culture Hero Type in the Mirror of the National Media

Yevtushenko Olena, PhD student,

Sumy State University, 2, Rymskogo-Korsakova st, Sumy, 40007, Ukraine, e mail: olenayevtushenko@gmail.com

The article analyzes how the classic culture hero type desplays in the national printed media discourse. Empirical research has been done by sampling of publications about heroes in such editions: «Komsomolska Pravda v Ukraini» (total – 52 rooms), «Facts i Kommentari» (total – 242 rooms), «Dzerkalo Tyzhnia» (total – 49 rooms) and «Den» (total 242 rooms) for 2012.

Today, the term «culture hero» implies a real person of high moral standards around whom a distinctive cult is formed. In other words, this is a person who is highly respected and considered a leader. A person who claims to be the hero should be characterized by high moral qualities (the ability to sacrifice themselves for others, to be altruistic), be strong and active, be marked by courage (be brave and be able to express «inconvenient» ideas).

In the Ukrainian media discourse, culture hero is a predominant type. In the mass periodicals, it is almost absent. In «Komsomolska Pravda v Ukraini», culture heroes can only be identified if one has some knowledge about their background, and «Facts i Kommentari» only mentions culture heroes on their anniversaries, thus isolating them in their time and space, showing them separately from the present and in this way depriving them of the possibility of being a role model.

In the good quality periodicals, culture heroes are more widely displayed in the sense of time and theme. «Dzerkalo Tyzhnia» and «Den» demonstrate positive examples of forming a full-fledged image of this hero type. In sum in the national printed media discourse to this type belongs to a wide range of people – poets, dissidents, public figures, philosophers, church leaders, scientists.

Key words: *hero, culture hero, typological features, mass periodicals, quality periodicals, media discourse.*

1. *Danchuk L. I. Heroism on Ukrainian Stage: Monograph / Danchuk L. I. – Kyiv : DAKKIM, 1999. – 186 p.*
2. *Kiyaschenko N. I. Heroic as a Category of Aesthetics / Kiyaschenko N. I. // Kiyaschenko N. I. Aesthetics. General Course: Plan-program and teaching materials. – Moscow, 2002. – 128 p.*
3. *Kravchenko A. I. Cultural studies : Dictionary [Electronic resource] / Kravchenko A. I. – Moscow : Akademicheskiiy proekt, 2000. – P. 301. – Reference: <http://www.countries.ru/library/terms/culthero.htm>. – Accessed: 28.08.2014.*
4. *Suravniova I. M. Heroism as a Social Phenomenon : PhD thesis / Suravniova Irina Mikhailovna. – Tver, 2006. – 17 p.*
5. *Cherepanova S. O. Philosophy of Genealogy: textbook [Electronic resource] / Svitklana Cherepanova. – Kyiv : Znannya. – 2008. – 460 p. – Reference: http://pidruchniki.com/1584072020085/kulturologiya/filosofiya_rodoznavstva. – Accessed: 28.08.2014.*
6. *Harvey J. How do we perceive heroes? / Joan Harvey, George Erdos, Lisa Turnbull // Journal of Risk Research. – Vol. 12, Nos. 3–4, April–June 2009. – P. 313–327.*
7. *Jayawickreme E. How Can We Study Heroism? Integrating Persons, Situations and Communities / Eranda Jayawickreme, Paul Di Stefano // Political Psychology. – Vol. 33, No. 1. – 2012. – P. 165–178.*

УДК 007 : 070

ТВОРЧА СПАДЩИНА ЕРВІНА КІША – СКАРБНИЦЯ ПОРАД ДЛЯ ЖУРНАЛІСТІВ

ЖИЛЕНКО Ірина, канд. філол. наук, доц.;

ГЕРМАН Людмила, магістрант,

Сумський державний університет, вул. Римського-Корсакова, 2, Суми, 40007, Україна,
e-mail: ariadna_365@mail.ru

Досліджуються особливості журналістської діяльності чесько-німецького репортера Е. Кіша, підкреслюється його громадська активність, журналістська винахідливість, логічне мислення у пошуках сюжетів і створенні репортажів. Його твори друкували на сторінках світової преси, дослідники вивчали його творчу спадщину, позитивні відгуки залишили письменники і журналісти.

Ервін Кіш – автор багатьох книг репортажів, серед яких важливе місце займають його антологія «Класична журналістика» і книга «Несамовитий репортер». У першій він викладає основи репортажу, який потребує точних фактів і творчої фантазії, у другій Кіш визначає своє журналістське заняття як «полювання на події». Книга репортажів з різних країн містить безліч захоплюючих історій, пригод, що склали основу сенсаційних матеріалів. Революційна методологія репортажу Кіша практично не прижилася у Радянському Союзі, натомість його твори містять безліч оригінальних знахідок, які стануть у пригоді журналістам.

На основі творчості відомого репортера у роботі формується комплекс практичних порад журналістам, серед них такі: починайте з інтриги, будьте ексклюзивними, використовуйте художню деталь, розвінчайте стереотипи, будьте уважними, відвертими, говоріть правду тощо.

Ключові слова: «несамовитий репортер», творча майстерня, метод «логічної фантазії», принцип «безпристрасного свідка».

Вступ. На початку ХХ століття відбулася справжня революція у світових мас-медіа: великої популярності набувало радіомовлення, з'явився перший телевізійний досвід, значною популярністю стали користуватися журнали новин, еко-